

ORTAOKULLARA GİRİŞ SINAVLARI İLE
DERS BAŞARILARININ MUKAYESESİ

COMPARISON OF SCORES IN ENTRANCE EXAMS TO
SECONDARY SCHOOLS AND SCHOOL ACHIEVEMENT.

O. GÖKÇAY

İstanbul Erkek Lisesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi

In this paper, the scores gained by 423 students accepted to Istanbul Boy's School during the years 1970, 1971 and 1972 and their school achievements is studied.

Bu yazıda, İstanbul Erkek Lisesi'ne kabul edilen öğrencilerin giriş sınavında aldıkları puanlarla, okuldaki ders başarıları arasındaki münasebet ele alınmıştır. İstanbul Erkek Lisesi'ne 1970, 1971, ve 1973 yıllarında sınavla kabul edilen toplam 423 öğrencinin sınav ve ders başarıları arasındaki münasebet Pearson Çarpım Momenti Korelasyon Katsayıları hesaplanarak incelenmiştir.

GİRİŞ

Günümüzde, toplumsal gelişmenin ve kalkınmanın en önemli unsurlarından birinin, fertlerin eğitimi olduğu kabul edilmektedir. Eğitimin rolü, gelişmiş toplumlarda da, gelişmemiş toplumlarda olduğundan daha az önemli değildir. Eğitim kurumları, toplumun gelişme ihtiyacını karşılayacak vasıf

ve sayıda insanı, gereken zamanda yetiştirmek görevi ile yükümlüdürler. Fertler eğitimleri sırasında çeşitli kademe ve sınavlardan geçerler. Ülkemizde bu kademeler genel olarak ilk, orta ve yüksek öğrenim olmak üzere üç ana bölüme ayrılmaktadır. Her kademede, öğrenim faaliyetlerinin yanısıra, son zamanlarda rehberlik çalışmalarına da yer verilmektedir.

Yüksek öğrenim bir ihtisaslaşma başlangıcı olduğuna göre memleket kalkınmasına katkıda bulunacak üstün yetenekli kişileri gerektirir. Orta öğrenim ise bu ihtisaslaşmaya bir hazırlık safhasıdır ve fonksiyonu sadece bilgi vermek değildir. Öğrenciyi okulda başarılı kılmak da yetmez. Onları, bu başarılarını seçtikleri meslekte ve hayatta da devam ettirecek şekilde yetiştirmek lâzımdır. Gençlerin yetişkinliğe erişmelerinin orta öğrenim devresine rasladığı da göz önüne alınırsa, bu husustaki sorumluluk payı tartışılmaz bir şekilde ortaya çıkmış olur. Eğitimde önce, fertleri değerlendirip, yetenek ve kapasitelerinin tayin edilmesine, sonra da her ferdin sahip olduğu kapasiteyi azamî derecede ve sürekli olarak kullanabilecek şekilde yetiştirilmesine, yetenek ve ilgilerine uygun sahalara yöneltilmesine çalışılmalıdır. Orta öğrenim devresinin sonunda gençler, bütün hayatlarına etki edebilecek kararları almak zorundadırlar. Bu sebeple bu çalışmalar en az hata yapacak şekilde sürdürülmeli ve «Eleyici» değil «Yöneltici» olmalıdır.

Ayrıca bütün bu çalışmaların uzun vadeli ve maliyetinin de yüksek olduğu düşünülürse, bu alandaki her uygulamanın ne kadar önemli olduğu belli olur. Bu sebeple eğitim kurumları varılan neticelerin, öğretim ve değerlendirme metotlarının geçerlik ve güvenilirliğini devamlı olarak kontrol etmelidir. Böylece başarıyı olumsuz yönde etkileyen faktörleri bulup ortadan kaldırmak ve eğitim için en elverişli çevre şartlarını temin etmek mümkün olabilir.

Problem :

Yukarıda belirtilen çerçeve içinde, orta dereceli okullardaki rehberlik servislerine önemli görevler düşmektedir. Gelişen psikolojik teknikler ve istatistik metotlarla yapılan araştırmalar eğitim problemlerine önemli katkılar getirecektir. Bu çalışmalar, ülkemizin uzman elemanlara hergün artan ihtiyacı karşısında, eğitim kurumlarının verimine etki eden faktörleri meydana çıkarmakta çok yararlı olmaktadır.

Ülkemizde bu sahadaki araştırmaların pek çoğu üniversite seviyesinde yapılmıştır. Giriş sınavlarında alman puanlarla üniversitedeki başarıların

karşılaştırılması ve giriş sınavlarında liselerin durumları en çok incelenen konulardır. Giriş sınavları ile okul başarıları arasındaki korelasyonlar genellikle düşüktür. Buna göre giriş sınavlarına dayanarak akademik başarı hakkında prediksyonda bulunmak imkânı çok azdır. Liselerin durumlarında da, buldukları yerlere göre anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin batı bölgelerindeki ve büyük şehirlerindeki liselerden mezun olanların sınavı kazanma şansının daha fazla olduğu görülmektedir.

Bütün bu araştırmalarda dikkati çeken husus, zihinsel yönden yapılan değerlendirme sonuçlarının birbirini tutmadığıdır. Bu durumda başarıya ne gibi etmemelerin etki ettiğini bulmak ve bunları kontrol etmek önem kazanıyor. Bu konuda, yine üniversite seviyesinde yapılan araştırmalar, başarıya etki eden birçok faktörü tespit etmiştir.

Orta dereceli okullarda yapılan araştırmalar ise çok azdır. Bunlar da daha çok öğrencilerin çeşitli problemlerini ele almışlardır. Öğrencilerin başarı ve problemlerini birlikte inceleyen, bunların sebeplerini ve birbirine etkisini araştıran bir çalışmaya ise rastlanmamıştır.

Amaç :

Bu yazıda, İstanbul Erkek Lisesi öğrencilerinin akademik başarıları ile ilgili bir çalışmanın birinci kısmı ele alınacaktır. Çalışmanın amacı başarıyı olumlu ve olumsuz yönde etkileyen faktörleri bulmaktır.

İstanbul Erkek Lisesinde yabancı dille öğrenim yapılmaktadır. Bu okula kabul edilecek öğrenciler iki sınavdan geçmek zorundadırlar. Sınavlar bilgi ve zihni yetenek yönünden olmaktadır. Öğrenciler böyle bir elemenden geçerek geldikleri halde okulda görülen başarısızlık beklenilenin üstündedir. Okula alınan öğrencilerin yaklaşık olarak ancak yarısı mezun olabilmektedir. Hatta okuldan ayrılma hazırlık sınıflarından itibaren başlamakta ve asıl önemli nokta bu başarısızlığı telâfi etmek mümkün olmamaktadır. Aynı zamanda bu çocuklarda davranış bozuklukları da müşahade edilmektedir.

Bu şartlar altında başarısızlık problemini iki bakımdan incelemek gerekli görülmüştür.

1. Başarıya psikolojik ve sosyal faktörlerin etkisinin araştırılması, gençlerin erginlik dönemi sebebiyle gereklidir.

2. Başarısızlığın, seyrek olmakla beraber hazırlık sınıflarında başlaması bu öğrencilerin isabetle seçilip seçilmediklerini akla getirmektedir.

Çalışmaya, giriş sınavından elde edilen sonuçlarla aynı öğrencilerin okul başarıları arasında ne nisbette bir münasebet olduğunu incelemekle başlamanın uygun olacağı düşünüldü. Bu maksatla bu iki başarı ölçeği arasındaki münasebet Pearson Çarpım Momenti Korelasyon Katsayıları hesaplanarak incelendi.

METOT

Denekler :

İstanbul Erkek Lisesine 1970, 1971 ve 1972 yıllarında sınavla kabul edilen öğrenciler denek olarak alınmıştır. Okula 1970 yılında 143, 1971 yılında 142 ve 1972 yılında 135 öğrenci alınmıştır. Toplam olarak 423 öğrenci bu çalışmaya katılmıştır.

Materyel :

Giriş sınavında uygulanan testler :

Ele alınan üç yıldaki her sınavda değişik konularda dört ayrı test uygulanmıştır. Bu testlerden elde edilen ham puanlar 0 - 200 arasında bulunan standart puanlara çevrilmiştir. Dört testten alınan standart puanın toplamı ise başarı derecesi olarak tespit edilmiş ve öğrenciler bu puanlara göre sıraya konmuştur. Toplam puanların yayılım genişliği 0 - 800 arasında bulunmaktadır.

GİRİŞ SINAVLARINDA UYGULANAN TESTLER

1970-1971

1. Test : Tarife Uygun Kelimeler
2. Test : Eş ve Zıt Anımlı Kelimeler
3. Test : Dilbilgisi
4. Test : Uydurma Kelimelerin Anlamını Bulma

1971-1972

1. Test : Tarife Uygun Kelimeler
2. Test : Eş ve Zıt Anlamlı Kelimeler
3. Test : Uydurma Kelimelerle Verilen Cümleler
4. Test : Yakın Sesleri Ayırt Etmek

1972-1973

1. Test : Eş ve Zıt Anlamlı Kelimeler
2. Test : Dilbilgisi
3. Test : Şekil
4. Test : Matematik

Ders başarısı :

Aynı öğrencilerin üç yılda okudukları derslerden aldıkları sınıf geçme notları ders başarısının ölçüsü olmaktadır. Öğrencilerin, hazırlık sınıfında Almanca ve Türkçe, ortaokulun birinci ve ikinci sınıflarında Almanca, Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinden aldıkları notlar ele alınmıştır.

İşlem :

Her öğrenci için bir fiş düzenlenmiştir. Bu fişe, öğrencinin sınavdaki testlerden aldığı puanlarla, üç yılda okuduğu derslerden aldığı sınıf geçme notları işlenmiştir. Önce, test puanları ve ders notları ayrı ayrı istatistik işlemlere tâbi tutulmuştur. Ortalama (M), standart sapma (SD) ve yayılım genişlikleri (R) hesaplanmıştır. Bundan sonra da her teste ait standart puanlar ve toplam puanlarla ders notları arasındaki korelasyon kat sayıları hesaplanmıştır.

BULGULAR

Yukarıda belirtilen üç yılda uygulanan testlere ait puanlar ile bunların toplamlarının ortalama, standart sapma ve yayılım genişlikleri Tablo I de bulunuyor. 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. şekillerde görüldüğü gibi gerek ayrı ayrı,

gerek topları test sonuçlarının değişik yıllara ait eğrileri normal probabilitte eğrisine benzemektedir. Bu testlere ait ortalamalar da eğrilerin simetrik olduğunu teyit ediyor. Ancak 1970 yılında uygulanan 4. test ve 1972 yılında uygulanan 2. testin eğrileri son derece sivri bir görünüş arz etmişlerdir. Bu bakımdan bu testlerin seçebilirlik özellikleri tartışmaya değer. Toplam puanlara ait eğrilerde de sivrilikler vardır. Bunların yayılım durumu öğrencilerin orta değerlerde çok yığılan, puanları birbirine çok yakın mütecanis bir grup olduğunu göstermektedir.

Tablo II de ders notlarına ait ortalamalar ve standart sapmalar bulunuyor. Tablo III de ise derslere ait ortalama notlar ile genel başarı ortalaması görülmektedir. Bu değerlere göre öğrenciler ders başarısında orta derecenin üstündedirler.

Tablo IV de sınavlardaki testlerle her ders notu arasındaki korelasyon katsayıları bulunmaktadır. Bu değer $- .16$ ile $.26$ arasında değişmektedir.

Tablo V de araştırmanın en önemli sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlar okula kabul edilmiş bulunan öğrencilerin seçme sınavında kazandıkları toplam puanlarla okul başarıları arasındaki korelasyon katsayılarıdır. 1970-1971 öğrenim yılında okula kabul edilen öğrencilerin üç yıllık, 1971-1972 öğrenim yılında kabul edilenlerin iki yıllık ve 1972-1973 öğrenim yılında kabul edilenlerin bir yıllık sonuçları sunulmuştur. Bu tablodaki korelasyon katsayıları görüldüğü gibi çok düşüktür. Çoğu $.30$ un altında olmak üzere $.07$ ile $.38$ arasında değişmektedir. Burada seçme sınavları ile okul başarısı arasında bir münasebetin bulunmadığı görülmektedir. Yüksek puanla okula giren birçok öğrencinin vasat civarında başarı gösterdiği, buna düşük puanla okula giren birçok öğrencinin de iyi başarı gösterdiği anlaşılmaktadır. İlk yılda, en önemli ders olan Almanca ile toplam sınav puanı arasında hiç münasebet yoktur. 2. ve 3. yıllar bu münasebet biraz ümit verir bir durumdadır. Türkçe ile toplam puan arasındaki münasebetin düşüklüğü ise düşündürücü bir seviyededir.

Bunlara, son olarak şu hususları da ilâve etmek yerinde olacaktır. 1970 yılındaki sınavda öğrencilerin aldıkları en düşük ve en yüksek puanlar 124 ve 573'dür. Okula birinci sırada giren öğrencinin puanı 538, en son giren öğrencinin puanı 427'dir. Aynı şekilde 1971 yılındaki sınavda alman en düşük ve en yüksek puanlar 160 ve 558'dir. Okula birinci sırada giren öğrencinin 558, en son girenin 432 puanı vardır. 1972 yılındaki sınavda ise en düşük ve en yüksek puanlar 107 ve 555'dir. Birinci sırada okula giren öğrencinin puanı 551, son olarak girenin puanı 425'dir.

SONUÇ

Genel olarak yapılan bu korelasyon incelemesi, giriş sınavlarında kullanılan testlerin geçerliliği hakkında zihnimizde uygulanan soruların pek de haksız olmadığını sayılarla ortaya koymuş bulunmaktadır. Ancak bu sonuçların niçin böyle çıktığı meselesi çok yönlüdür.

Okul başarıları incelenen öğrenciler sadece İstanbul Erkek Lisesine girenler olduğundan, bu gurup için attenuation durumu bahis konusudur. Sınavda üst sıralarda olduğu halde bu okula girmeyen öğrencilerde vardır. Ayrıca, okula listenin sonlarına doğru alınanlarla dışarda kalanların puanları birbirine çok yakındır. Bu sebeplerle buraya girmeyen öğrencilerin okul başarıları da incelenerek bu çalışmaya dahil edilecektir.

Bundan başka okulda başarısız olan öğrencilerin psikolojik problemleri de önemli bir meseledir. Halen devam eden incelemelerde bilhassa bu konu üzerinde durup, başarıya etkisi muhtemel faktörlerin tespit edilmesine çalışılacaktır.

TABLO I

İSTANBUL ERKEK LİSESİNE GİRİŞ SINAVINDAKİ
TESTLERDEN ELDE EDİLEN PUAN ORTALAMALARI,
STANDART SAPMALARI VE YAYILIM GENİŞLİKLERİ

		1970-1971 N : 429	1971-1972 N : 532	1972-1973 N : 445
1. TEST	M :	102.19	100.73	99.27
	SD :	24.49	26.51	23.93
	R :	132	145	146
2. TEST	M :	101.72	98.02	97.39
	SD :	24.53	23.78	24.49
	R :	175	161	84
3. TEST	M :	100.97	100.48	101.56
	SD :	24.14	25.33	26.03
	R :	145	118	155
4. TEST	M :	98.94	100.89	99.38
	SD :	23.92	18.65	26.97
	R :	102	133	135
TOPLAM PUAN	M :	406.28	399.35	400.67
	SD :	48.06	68.30	75.18
	R :	449	398	448

TABLO II

İSTANBUL ERKEK LİSESİNDE ÖĞRENCİLERDEN
ELDE EDİLEN BAŞARI ORTALAMALARI VE
STANDART SAPMALARINI

YIL	SINIF	DERS	N	M	SD
1970-1971	HAZIRLIK	ALMANCA	143	7.04	1.46
»	»	TÜRKÇE	»	7.78	1.44
»	ORTA I	ALMANCA	142	6.85	1.37
»	»	TÜRKÇE	»	7.46	1.41
»	»	MATEMATİK	»	6.55	1.28
»	»	FEN BİL.	»	6.65	1.38
»	»	SOSYAL BİL.	»	7.42	1.32
»	ORTA II	ALMANCA	134	6.60	1.88
»	»	TÜRKÇE	»	7.52	1.51
»	»	MATEMATİK	»	5.74	1.45
»	»	FEN BİL.	»	6.23	1.53
»	»	SOSYAL BİL.	»	6.47	1.55
1971-1972	HAZIRLIK	ALMANCA	142	7.07	1.52
»	»	TÜRKÇE	»	7.54	1.39
»	ORTA I	ALMANCA	138	7.01	1.49
»	»	TÜRKÇE	»	7.25	1.33
»	»	MATEMATİK	»	6.41	1.31
»	»	FEN BİL.	»	7.26	1.30
»	»	SOSYAL BİL.	»	6.56	1.13
1972-1973	HAZIRLIK	ALMANCA	138	6.86	1.58
»	»	TÜRKÇE	»	7.88	1.24

TABLO HI

İSTANBUL ERKEK LİSESİNDE ÖĞRENCİLERDEN
ELDE EDİLEN DERSLERE AİT BAŞARI ORTALAMALARI

YIL	SINIF	DERS	ORTALAMA NOT
1970-1971	HAZIRLIK	ALMANCA	
»	ORTA I	»	
»	ORTA II	»	
1971-1972	HAZIRLIK	»	6.91
»	ORTA I	»	
1972-1973	HAZIRLIK	»	
1970-1971	HAZIRLIK	TÜRKÇE	
»	ORTA I	»	
»	ORTA II	»	
1971-1972	HAZIRLIK	»	7.57
»	ORTA I	»	
1972-1973	HAZIRLIK	»	
1970-1971	ORTA I	MATEMATİK	
»	ORTA II	»	6.24
1971-1972	ORTA I	»	
1970-1971	ORTA I	FEN BİL.	
»	ORTA II	»	6.72
1971-1972	ORTA I	»	
1970-1971	ORTA I	SOSYAL BİL.	
»	ORTA II	»	6.83
1971-1972	ORTA I	»	
	GENEL BAŞARI ORTALAMASI:		6.97

TABLO IV

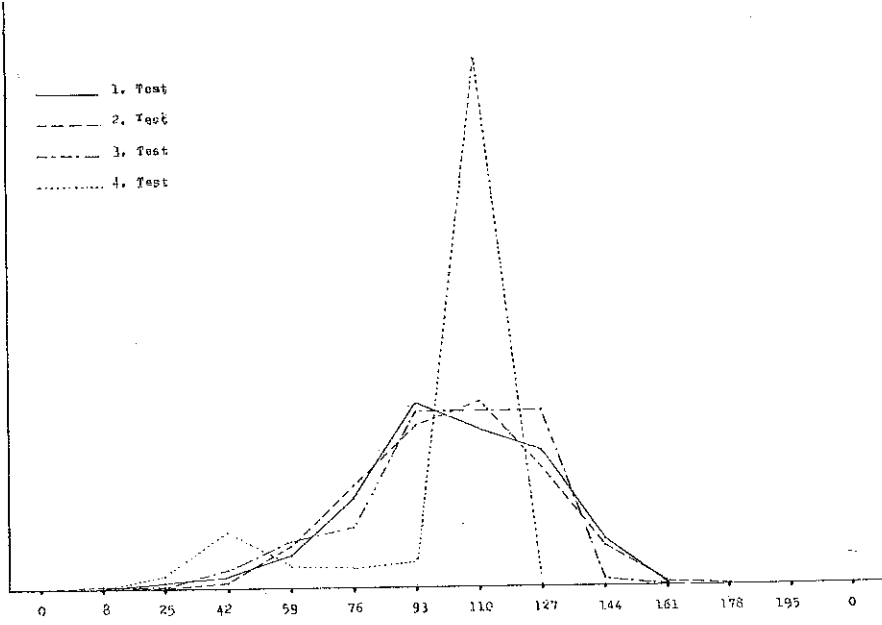
İSTANBUL ERKEK LİSESİNE GİRİŞ TESTLERİNDEN KAZANILAN
PUANLARLA, AYNI ÖĞRENCİLERİN ÇEŞİTLİ YILLARDAKİ
DERS BAŞARILARINDAN ELDE EDİLEN PEARSON
ÇARPIM MOMENTİ KORELASYON KATSAYILARI

SINIF	DERS	1. TEST	2. TEST	3. TEST	4. TEST
(1970-1971)					
HAZIRLIK	ALMANCA	-.09	.06	.16	.11
»	TÜRKÇE	-.16	.04	.19	.19
ORTA I	ALMANCA	-.005	.10	.12	.17
»	TÜRKÇE	-.08	.05	.23	.12
»	MATEMATİK	.08	.18	.15	.15
»	FEN BİL.	.21	.11	.14	.06
»	SOSYAL BİL.	-.06	.04	.26	.008
ORTA II	ALMANCA	.05	.14	.17	.14
»	TÜRKÇE	-.06	.05	.12	.11
»	MATEMATİK	.14	.06	.20	.18
»	FEN BİL.	.11	.13	.17	.09
»	SOSYAL BİL.	.05	.05	.20	.10
(1971-1972)					
HAZIRLIK	ALMANCA	.11	.17	.15	.02
»	TÜRKÇE	.09	-.03	.14	.04
ORTA I	ALMANCA	.12	.12	.20	-.01
»	TÜRKÇE	.10	.05	.12	.08
»	MATEMATİK	.17	.16	.21	-.03
»	FEN BİL.	.15	.20	.10	.10
»	SOSYAL BİL.	.24	.12	.23	.02
(1972-1973)					
HAZIRLIK	ALMANCA	.24	.11	.22	.15
»	TÜRKÇE	.11	-.03	.16	.13

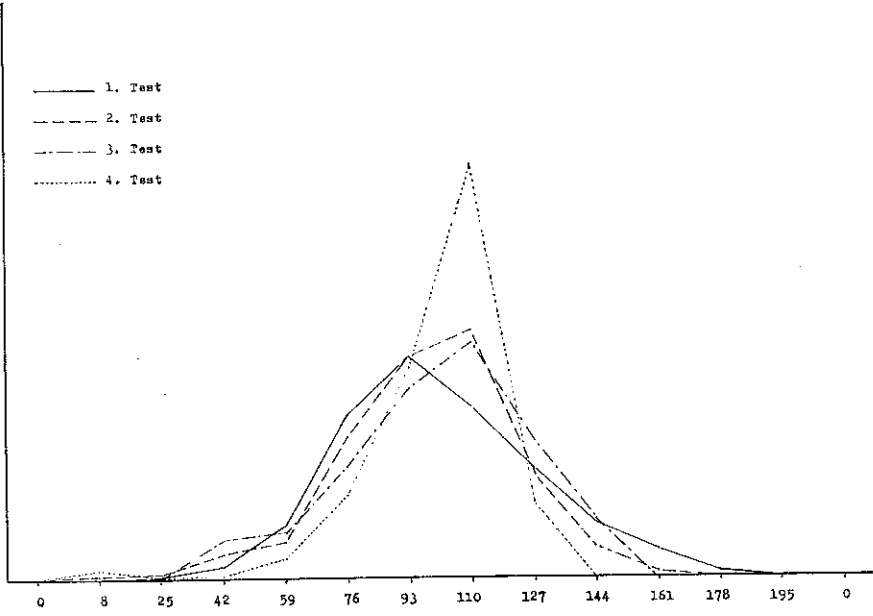
TABLO V

İSTANBUL ERKEK LİSESİNDE GİRİŞ TESTLERİNDEN
KAZANILAN TOPLAM PUANLARLA, AYNI ÖĞRENCİLERİN
ÇEŞİTLİ YILLARDAKİ DERS BAŞARILARINDAN ELDE
EDİLEN PEARSON ÇARPIM MOMENTİ KORELASYON KAT
SAYILARI

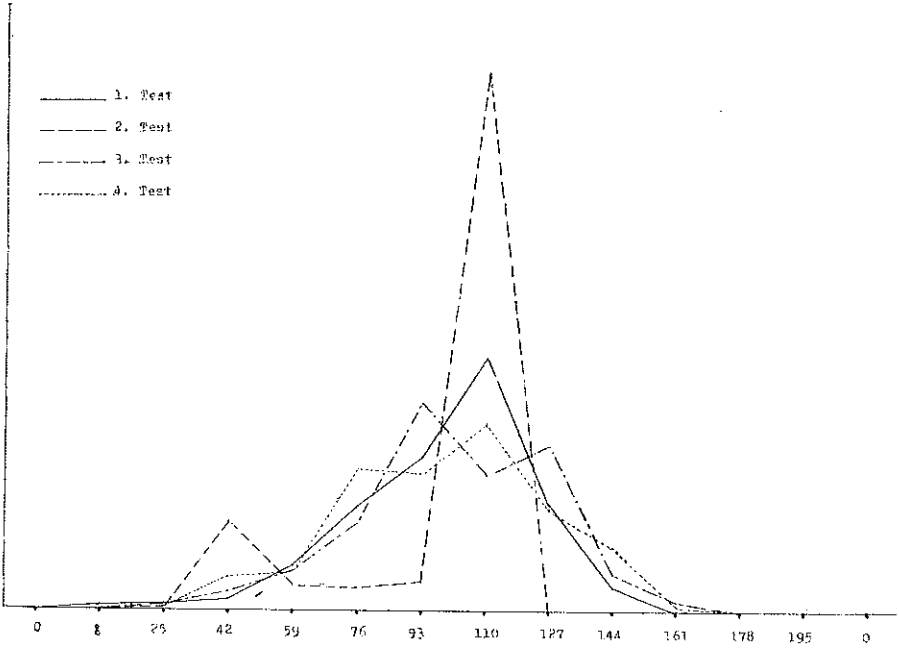
SINIF	DERS	1970-1971 TOPLAM PUAN	1971-1972 TOPLAM PUAN	1972-1973 TOPLAM PUAN
HAZIRLIK	ALMANCA	.09	.31	.38
»	TÜRKÇE	.07	.17	.07
ORTA I	ALMANCA	.18	.30	
»	TÜRKÇE	.14	.23	
»	MATEMATİK	.27	.30	
»	FEN BİL.	.30	.31	
»	SOSYAL BİL.	.12	.38	
ORTA II	ALMANCA	.23		
»	TÜRKÇE	.07		
»	MATEMATİK	.26		
»	FEN BİL.	.25		
»	SOSYAL BİL.	.18		

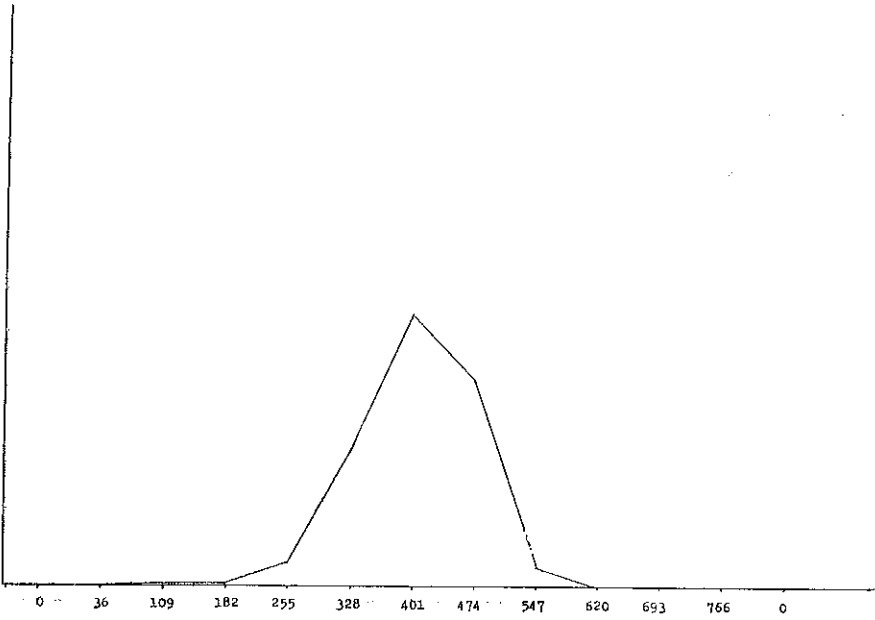
Şekil 1 — 1970 yılında çeşitli testlerdeki başarılarından elde edilen poligonlar.

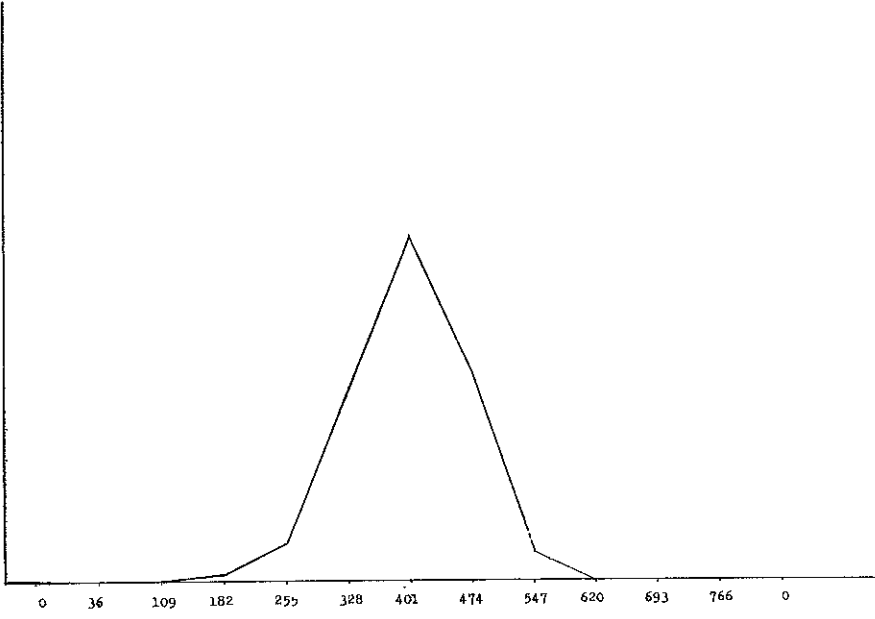
Şekil 2 — 1971 yılında çeşitli testlerdeki başarılarından elde edilen poligonlar.

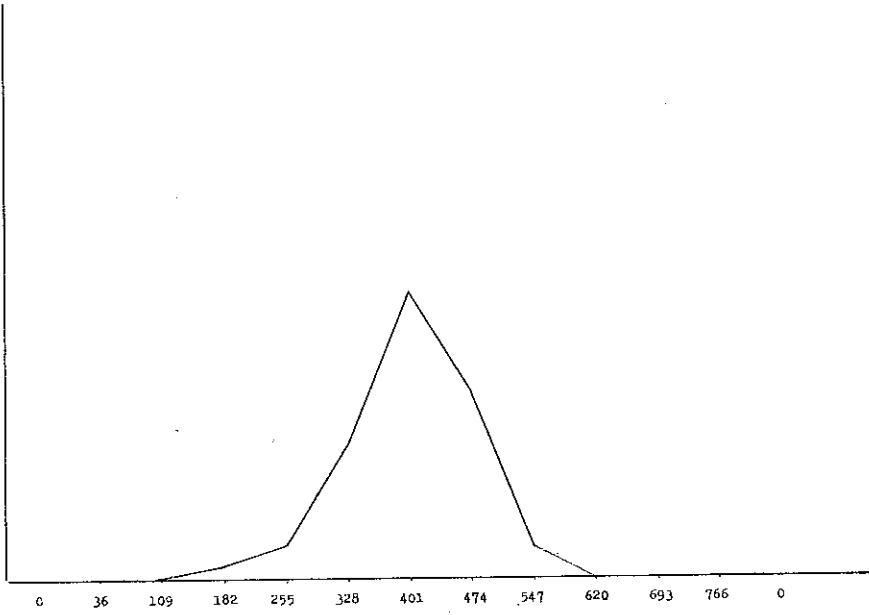
Şekil 3 — 1972 yılında çeşitli testlerdeki başarılarından elde edilen poligonlar.

Şekil 4 — 1970 yılındaki sınavdan elde edilen toplam puanlara ait poligon.

Şekil 5 — 1971 yılındaki sınavdan elde edilen toplam puanlara ait poligon.

Şekil 6 — 1972 yılındaki sınavdan elde edilen toplam puanlara ait poligon.